

สรุป อภิปรายผลและข้อเสนอแนะ

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาพฤติกรรมการสอนวิชาภาษาไทยของครูชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 จังหวัดสุรินทร์
ในเรื่องต่อไปนี้

1.1 การใช้วิธีสอนและเทคนิคการสอน

1.2 การจัตระบวนการเรียนการสอนและกิจกรรมการเรียนการสอน

1.3 การใช้สื่อการเรียนการสอน

2. เพื่อเปรียบเทียบพฤติกรรมการสอนวิชาภาษาไทยของครูชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 ที่มี
ประสบการณ์ในการสอนต่างกัน

วิธีดำเนินการวิจัย

1. ตัวอย่างประชากร

ตัวอย่างประชากรที่ใช้ในการวิจัยเป็นครูสอนวิชาภาษาไทยในชั้นประถมศึกษาปีที่ 2
โรงเรียนผู้นำการใช้หลักสูตร ปีการศึกษา 2525 สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดสุรินทร์
จากประชากรทั้งหมด 96 คน สุ่มตัวอย่างโดยวิธีเจาะจง จากการจับฉลากรายชื่อครูที่มี
ประสบการณ์ในการสอนต่ำกว่า 10 ปี จำนวน 15 คนและครูที่มีประสบการณ์ในการสอนตั้งแต่
15 ปีขึ้นไป 15 คน

2. เครื่องมือในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้คือ แบบสังเกตพฤติกรรมการสอนวิชาภาษาไทย
ของครูชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 ที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นและได้รับการตรวจสอบ เสนอแนะความตรงจากผู้ทรง
คุณวุฒิ 13 ท่าน แล้วนำมาปรับปรุงเป็นแบบสังเกตพฤติกรรมการสอน ประกอบด้วยรายการพฤติกรรม

ที่คาดว่าครูจะปฏิบัติในการสอนวิชาภาษาไทย จำนวน 119 ข้อ แบ่งออกเป็น 3 ตอน คือ

ตอนที่ 1 พฤติกรรมการใช้วิธีสอนและเทคนิคการสอน

ตอนที่ 2 พฤติกรรมการจัดกระบวนการเรียนการสอนและกิจกรรมการเรียนการสอน

ตอนที่ 3 พฤติกรรมการใช้สื่อการเรียนการสอน

3. การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลโดยวิธีเข้าไปสังเกตการสอนวิชาภาษาไทยในห้องเรียนขณะที่ครูกลุ่มตัวอย่างดำเนินการสอน การสังเกตได้สังเกตผู้สอนคนละ 3 ครั้ง รวม 90 ครั้ง ครั้งละ 40 - 60 นาทีและบันทึกพฤติกรรมที่เกิดขึ้นในห้องเรียนลงในแบบสังเกตพฤติกรรม โดยไม่นับความถี่ของพฤติกรรมที่เกิดขึ้นซ้ำกัน เมื่อสังเกตการสอนของครูแต่ละคนครบ 3 ครั้ง นำผลการบันทึกจากแบบสังเกตมาประมวลว่า พฤติกรรมในข้อใดที่ครูปฏิบัติและพฤติกรรมในข้อใดที่ครูไม่ปฏิบัติ

4. การวิเคราะห์ข้อมูล

4.1 คำนวณหาการร้อยละของพฤติกรรมการสอนของครูทั้งหมดเป็นรายข้อ

4.2 คำนวณหาการร้อยละของพฤติกรรมการสอนของครูที่มีประสบการณ์ในการสอนต่ำกว่า 10 ปีและครูที่มีประสบการณ์ในการสอนตั้งแต่ 10 ปีขึ้นไป เป็นรายข้อ

4.3 เปรียบเทียบพฤติกรรมการสอนของครูที่มีประสบการณ์ในการสอนต่ำกว่า 10 ปี และครูที่มีประสบการณ์ในการสอน ตั้งแต่ 10 ปีขึ้นไปโดยทดสอบ ค่า ไคสแควร์ (χ^2)

สรุปผลการวิจัย

จากผลการวิเคราะห์ข้อมูลสรุปได้ดังนี้

1. การวิเคราะห์พฤติกรรมการสอนด้านการใช้วิธีสอน พบว่า วิธีที่ครูปฏิบัติมากที่สุด ได้แก่ วิธีบอก อธิบายหรือบรรยาย วิธีสนทนาซักถาม หรืออภิปรายแสดงความคิดเห็น วิธีให้

ผู้เรียนเรียนด้วยตนเอง วิธีให้ผู้เรียนฝึกปฏิบัติจริง วิธีสอนที่ครูปฏิบัติมากที่สุดคือ วิธีเล่าเรื่อง นิทานหรือประสบการณ์และวิธีสาธิตทดลองหรือทำให้ดูเป็นตัวอย่าง วิธีสอนที่ครูปฏิบัติน้อยที่สุดคือ วิธีให้นักเรียนแสดงบทบาทสมมติหรือละคร วิธีสอนที่ครูไม่ปฏิบัติเลยคือ วิธีจัดสถานการณ์จำลอง

2. การวิเคราะห์พฤติกรรมการสอนด้านการใช้เทคนิคการอธิบายหรือบรรยาย พบว่า เทคนิคที่ครูปฏิบัติมากที่สุดคือ ครูบอกหรืออธิบายบรรยายรายละเอียดก่อนแล้วสรุปเป็นกฎเกณฑ์ เทคนิคที่ครูปฏิบัติรองลงมาคือ ครูบอกอธิบายหรือบรรยายจากกฎเกณฑ์หลักการไปสู่ตัวอย่างหรือรายละเอียด เทคนิคที่ครูปฏิบัติน้อยที่สุดคือ ครูและนักเรียนช่วยกันสรุปคำอธิบายหรือคำบรรยาย

3. การวิเคราะห์พฤติกรรมการสอนด้านการใช้เทคนิคการเล่าเรื่อง นิทานหรือประสบการณ์ พบว่า เทคนิคที่ครูปฏิบัติมากที่สุดคือ ครูใช้ส่วนวนภาษาที่ผู้เหมาะสมกับวัย เทคนิคที่ครูปฏิบัติรองลงมาคือ ครูให้นักเรียนสรุปข้อคิดหรือข้อปฏิบัติที่ได้จากการฟังเรื่องนิทานหรือประสบการณ์ เทคนิคที่ครูปฏิบัติน้อยคือ ครูให้นักเรียนเล่าเรื่องนิทานหรือประสบการณ์และเทคนิคที่ครูปฏิบัติน้อยที่สุดคือ ครูใช้ท่าทาง น้ำเสียง ประกอบการเล่าเรื่องหรือนิทาน

4. การวิเคราะห์พฤติกรรมการสอนด้านเทคนิคการสนทนา ซักถามหรืออภิปรายแสดงความคิดเห็น พบว่า เทคนิคที่ครูปฏิบัติมากที่สุดคือ ครูใช้คำถามคำถามกระตุ้นให้นักเรียนถามหรือแสดงความคิดเห็น เทคนิคที่ครูปฏิบัติรองลงมาคือ ครูให้นักเรียนอภิปราย ซักถามหลังการเล่าเรื่อง นิทาน หรือประสบการณ์ เทคนิคที่ครูปฏิบัติน้อยคือ ครูแนะให้นักเรียนคิดหาคำตอบหรือข้อสรุปด้วยตนเองและเทคนิคที่ครูปฏิบัติน้อยที่สุดคือ ครูเป็นผู้กำหนดหัวข้อให้นักเรียนอภิปรายแสดงความคิดเห็นเป็นกลุ่ม

5. การวิเคราะห์พฤติกรรมการสอนด้านเทคนิคการแสดงบทบาทสมมติหรือละคร พบว่า เทคนิคที่ครูปฏิบัติมากที่สุดคือ ครูตีพิมพ์เสนอแนะและควบคุมการแสดงและเทคนิคครูให้นักเรียนตีพิมพ์เสนอแนะและควบคุมการแสดง เทคนิคที่ครูปฏิบัติน้อยที่สุดคือ ครูให้นักเรียนแสดงตามความคิดและความถนัดของนักเรียน ส่วนพฤติกรรมการสอนที่ครูไม่ปฏิบัติเลยคือ ครูเตรียมและฝึกซ้อมนักเรียนก่อนการแสดง

6. การวิเคราะห์พฤติกรรมการสอนด้านเทคนิคการให้ผู้เรียนเรียนด้วยตนเอง พบว่า เทคนิคที่ครูปฏิบัติมากที่สุดคือ ครูให้นักเรียนทำแบบฝึกหัดหรือตอบคำถามในบทเรียน เทคนิคที่ครู

ปฏิบัติรองลงมาคือ ครูมอบหมายงานให้นักเรียนเหมือนกันทั้งชั้น เทคนิคที่ครูปฏิบัติน้อย คือ ครูมอบงานให้เป็นรายบุคคลหรือกลุ่มย่อยตามความเหมาะสมและเทคนิคที่ครูปฏิบัติมากที่สุด คือ ครูให้งานตามความถนัดและความสนใจของนักเรียน พฤติกรรมที่ครูไม่ปฏิบัติเลยคือ ครูให้นักเรียนเรียนจากชุดการสอนหรือบทเรียนสำเร็จรูป

7. การวิเคราะห์พฤติกรรมการสอนด้านเทคนิคการสาธิตทดลองหรือทำให้ดู เป็นตัวอย่าง พบว่า เทคนิคที่ครูปฏิบัติมากที่สุด คือ ครูเป็นผู้สาธิต ทดลอง หรือทำให้ดูเป็นตัวอย่าง เทคนิคที่ครูปฏิบัติรองลงมาคือ ครูจัดตัวอย่างที่ได้สาธิตทดลองให้นักเรียนศึกษาเพิ่มเติม และเทคนิคที่ครูปฏิบัติน้อยที่สุด คือ ครูจัดวัสดุเพื่อการสาธิตให้นักเรียนเห็นชัดเจน

8. การวิเคราะห์พฤติกรรมการสอนด้านเทคนิคการให้นักเรียนฝึกปฏิบัติจริง พบว่า เทคนิคที่ครูปฏิบัติมากที่สุด คือ ครูชี้แจงขั้นตอนการปฏิบัติให้นักเรียนทราบก่อนลงมือปฏิบัติจริงและเทคนิคครูเปิดโอกาสให้นักเรียนปฏิบัติจริงทุกคน เทคนิคที่ครูปฏิบัติรองลงมาคือ ครูแจ้งผลและเสนอแนะข้อบกพร่องให้นักเรียนทราบและปรับปรุงแก้ไข เทคนิคที่ครูปฏิบัติน้อยที่สุดคือ ครูให้โอกาสนักเรียนปฏิบัติงานจากความถนัดและความพร้อมของตนเอง

9. การวิเคราะห์พฤติกรรมการสอนด้านการจัดกระบวนการเรียนการสอน พบว่า พฤติกรรมการจัดกระบวนการเรียนการสอนที่ครูปฏิบัติมากที่สุด คือ การนำเข้าสู่บทเรียน การสอนเนื้อหาของบทเรียน กิจกรรมขั้นนำไปใช้ ครูให้นักเรียนเป็นผู้ปฏิบัติตามคำสั่งของครู และครูเป็นผู้ตัดสินบอกคำตอบหรือแก้ปัญหาให้นักเรียน กระบวนการเรียนการสอนที่ครูปฏิบัติรองลงมา คือ ครูจัดกิจกรรมขั้นสรุปและประเมินผลบทเรียนและกระบวนการเรียนการสอนที่ครูปฏิบัติน้อยที่สุด คือ ครูจัดกิจกรรมตามความสนใจและความต้องการของนักเรียน

10. การวิเคราะห์พฤติกรรมการสอนด้านการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน การฟัง พบว่า กิจกรรมการสอนฟังที่ครูปฏิบัติมากที่สุด คือ ครูให้นักเรียนฟังคำสั่งเพื่อปฏิบัติตามและที่ครูปฏิบัติรองลงมา คือ ครูให้นักเรียนฟังคำอธิบาย คำชี้แจงหรือคำแนะนำ กิจกรรมการเรียนการสอนที่ครูปฏิบัติน้อย คือ ครูให้นักเรียนฟังคำขวัญ คำเตือนใจ และที่ครูปฏิบัติน้อยที่สุดคือครูให้นักเรียนฟังคำถามและปริศนาคำทาย

11. การวิเคราะห์พฤติกรรมการสอนด้านการจัดกิจกรรมการพูด พบว่า กิจกรรมการพูดที่ครูปฏิบัติมากที่สุด คือ ครูให้นักเรียนแสดงบทบาท ที่ครูปฏิบัติมากที่สุดรองลงมา คือ ครูให้นักเรียนซักถาม อภิปราย แสดงความคิดเห็น พฤติกรรมที่ครูปฏิบัติน้อย คือ ครูให้นักเรียนเล่าเรื่องจากจินตนาการของตน และที่ครูปฏิบัติน้อยที่สุด คือ ครูให้นักเรียนเล่นเกมการพูดโต้ตอบกัน

12. การวิเคราะห์พฤติกรรมการจัดกิจกรรมการอ่าน พบว่า กิจกรรมที่ครูปฏิบัติมากที่สุด คือ ครูให้นักเรียนอ่านแบบแจกลูกหรือสะกดคำ ครูให้นักเรียนฝึกอ่านออกเสียงคำใหม่ และครูให้นักเรียนอ่านคำ ข้อความในหนังสือเรียน ที่ครูปฏิบัติมากที่สุดรองลงมา คือ ครูให้นักเรียนฝึกอ่านออกเสียงเป็นรายบุคคล พฤติกรรมที่ครูปฏิบัติน้อย คือ ครูให้นักเรียนอ่านคำหรือข้อความที่นักเรียนถนัดขึ้นเอง และที่ปฏิบัติน้อยที่สุด คือ ครูให้นักเรียนอ่านหนังสืออ่านเพิ่มเติมหรือหนังสือพิมพ์

13. การวิเคราะห์พฤติกรรมการจัดกิจกรรมการสอนเขียน พบว่า พฤติกรรมที่ครูปฏิบัติมากที่สุด คือ ครูให้นักเรียนเขียนคำ หรือข้อความตามคำบอก รองลงมา คือ ครูให้นักเรียนเขียนคำที่ขอเตือนใจ คำกลองจองจากความคิดของนักเรียน พฤติกรรมที่ครูปฏิบัติน้อย คือ ครูให้นักเรียนรวบรวมคำทำพจนานุกรมประจำชั้น เขียนแสดงความ คิดเห็น และพฤติกรรมการปฏิบัติที่ครูปฏิบัติน้อยที่สุด คือ ครูให้นักเรียนเขียน เรื่องจากประสบการณ์และเขียนตอบเรื่องให้จบ ส่วนพฤติกรรมที่ครูไม่ปฏิบัติเลย คือ ให้นักเรียนเขียนข่าวหรือเขียนรายงาน

14. การวิเคราะห์พฤติกรรมการใช้สื่อการสอน พบว่า พฤติกรรมที่ครูปฏิบัติมากที่สุด คือ ครูใช้บัตรคำแถบประโยค แผนภูมิประกอบการสอน ครูใช้กระดาษคำเสนอเนื้อหาสาระของบทเรียน ใช้หนังสือหรือแบบฝึกหัดประกอบการสอน ครูใช้สื่อเพื่อให้นักเรียนเรียนรู้รายละเอียดเนื้อหา ครูเตรียมสื่อไว้พร้อมที่จะหยิบใช้ได้ทันที และครูใช้สื่อที่มีขนาดเหมาะสมชัดเจนถูกต้อง พฤติกรรมที่ครูปฏิบัติรองลงมา คือ ครูใช้สื่อที่มีลักษณะดึงดูดความสนใจ และครูให้นักเรียนมีส่วนร่วมในการใช้สื่อ พฤติกรรมที่ครูปฏิบัติน้อย คือ ครูใช้ของจำลอง หุ่น หน้ากากประกอบการสอน ใช้สื่อประกอบการอภิปราย สนทนาซักถามหรือแสดงความคิดเห็น พฤติกรรมที่ครูปฏิบัติน้อยที่สุด คือ ครูใช้ของจริงประกอบการสอนและใช้วิทยุแบบบันทึกเสียงหรือเครื่องเสียงประกอบการสอน

15. ผลการเปรียบเทียบพฤติกรรมการสอนของครูที่มีประสบการณ์ในการสอนต่ำกว่า 10 ปี และครูที่มีประสบการณ์ในการสอนตั้งแต่ 10 ปีขึ้นไป พบว่า มีพฤติกรรมการสอนที่แตกต่างกันดังนี้

1. พฤติกรรมการสอนเทคนิคการใ้ผู้เรียนเรียนด้วยตนเอง แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญ
ที่ระดับ .01 จำนวน 1 พฤติกรรม คือ ครอบคลุมหมายงานให้นักเรียนค้นคว้าจากห้องสมุดหนังสือ
หรือเอกสารในห้องเรียน

2. พฤติกรรมการสอนด้านการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน การสอนฟัง แตกต่างกัน
อย่างมี นัยสำคัญที่ระดับ .05 จำนวน 1 พฤติกรรม คือ ครูให้นักเรียนฟังคำบอกเล่าหรือเรื่องจาก
ประสบการณ์

พฤติกรรมอื่น ๆ ไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญ

อภิปรายผล

1. ในด้านการใช้วิธีสอนพบว่าครูส่วนใหญ่ใช้วิธีสอนหลาย ๆ วิธีในการสอนภาษาไทยในระ
ดับประถมศึกษาปีที่ 2 ตรงกับข้อเสนอแนะในการใช้หลักสูตรของกรมวิชาการ (กระทรวงศึกษาธิการ
กรมวิชาการ 2522 : 45) ที่ต้องการให้ครูใช้วิธีสอนหลาย ๆ วิธี ให้ผู้เรียนเกิดความสนใจไม่เบื่อ
หน่าย และถากพิจารณาวิธีสอนที่ครูเลือกใช้มาก ยังพบว่า ครูเลือกใช้วิธีบรรยายอธิบาย เล่า
เรื่องหรือประสบการณ์มากที่สุด ร่วมกับวิธีการสอนอื่น ๆ ด้วย แสดงให้เห็นว่าถึงแม้ครูจะเลือกใช้วิ
ธีสอนหลายวิธีแต่วิธีที่ครูปฏิบัติมากยังเป็นวิธีบรรยาย ซึ่งควรจะปฏิบัติให้น้อยลงหรือน้อยที่สุด
(กระทรวงศึกษาธิการ, กรมวิชาการ 2522 : 48, 155) ส่วนการให้นักเรียนไปปฏิบัติจริงนั้นตรงตาม
คำแนะนำของกรมวิชาการที่ต้องการให้นักเรียนไปปฏิบัติจริงมากๆ

พฤติกรรมที่ครูปฏิบัติน้อย คือการให้นักเรียน แสดงบทบาทสมมุติขึ้นอาจเป็นเพราะครูขาด
การเตรียมการสอนและการวางแผนล่วงหน้าว่าจะให้นักเรียนแสดงเรื่องอะไรใช้สื่ออะไรประกอบการ
แสดงบ้างจึงทำให้ครูที่สอนภาษาไทยในชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 เลือกใช้วิธีการแบบนี้น้อยกว่าวิธีอื่น
และการจัดสถานการณ์จำลองก็เช่นเดียวกัน ลักษณะของการสอนคงมีการเตรียมการล่วงหน้าทั้ง
วิธีการและสื่อการเรียน การสอน เกิดความยุ่งยากสำหรับครูที่ไม่เตรียมการสอน ครูจึงไม่กล้าจัดการ
สอนโดยวิธีการนี้

2. ด้านเทคนิคการสอน การอธิบายหรือบรรยาย ครูใช้วิธีบรรยายจากรายละเอียดก่อน
แล้วสรุปเป็นหลักการหรือกฎเกณฑ์ภายหลังเป็นส่วนมาก ซึ่งตรงกับคำแนะนำของกรมวิชาการ

(กระทรวงศึกษาธิการ, กรมวิชาการ 2523 : 106) ซึ่งต้องการให้นักเรียนเรียนรู้สิ่งต่าง ๆ จากรายละเอียดก่อนแล้วพิจารณาสิ่งเกิดสิ่งที่ได้เรียนนั้นสรุปเป็นกฎเกณฑ์ในภายหลัง ส่วนการที่ครูปฏิบัติโดยบรรยายจากกฎเกณฑ์หรือหลักการแล้วยกตัวอย่างนั้นควรใช้ลดวิธีการนี้ลง ซึ่งในการปฏิบัติการสอนจริง ๆ ครูอาจไม่ได้ตั้งใจจะเลือกวิธีการใดวิธีการหนึ่งจึงใช้ทั้งสองวิธีปะปนกันไปตามความสะดวก

พฤติกรรมการอธิบายหรือบรรยายในเทคนิคการให้นักเรียนและครูสรุปคำอธิบายหรือคำบรรยายควรจะได้ปฏิบัติให้มากขึ้น เพราะในการเรียนการสอนเน้น การที่จะให้นักเรียนเป็นคนมีความรู้อย่างไร ไม่ใช่ให้ความรู้โดยครูป้อนให้เพียงฝ่ายเดียวแต่เป็นความรู้ที่เกิดจากการศึกษาพิจารณาไตร่ตรองและสรุปร่วมกันทั้งครูและนักเรียนว่า เป็นความรู้ที่ถูกต้องเหมาะสมกับภาวะที่เป็นอยู่ (กระทรวงศึกษาธิการ, กรมวิชาการ 2523 : 2)

3. ด้านการใช้เทคนิคการเล่าเรื่องนิทานหรือประสบการณ์ พบว่าในส่วนที่ครูปฏิบัติน้อยและปฏิบัติน้อยที่สุดนั้นจะต้องปรับปรุงแก้ไข คือ การเล่าเรื่อง นิทานหรือประสบการณ์ให้เพื่อนฟัง เพราะการที่นักเรียนได้ฝึกปฏิบัติจริงในการพูด จะช่วยให้นักเรียนได้รับประสบการณ์ตรงมีโอกาสฝึกฝนทักษะในการพูดของตนเองให้มากขึ้น เป็นวิธีการที่สอดคล้องกับหลักการที่ให้นักเรียนเป็นศูนย์กลางการเรียนรู้ ครูเป็นเพียงผู้กำกับ ที่เป็นเช่นนี้เพราะ ครูอาจเคยชินกับวิธีการเก่า ๆ ที่ครูเป็นผู้แสดงเด็กเป็นผู้ฟัง และในเรื่องของการ ใช้หาทาง นำเสียงประกอบการเล่าเรื่องที่ครูปฏิบัติน้อยที่สุด เพราะครูขาดการฝึกฝน ในการเล่าเรื่องหรือขาดสื่อประกอบการเล่าที่จะเน้นบทบาทของตัวละครโดยใช้น้ำเสียงหรือท่าทาง (วิลโลว์ โบเชอร์ 2522 : 109- 110)

4. ด้านการใช้เทคนิคการสนทนาหรืออภิปรายซักถามแสดงความคิดเห็น ครูส่วนใหญ่ปฏิบัติได้สอดคล้องกับคำแนะนำในการใช้หลักสูตร มีบางส่วนที่ต้องปรับปรุงคือในส่วนที่ครูปฏิบัติน้อย ได้แก่ ครูแนะให้นักเรียนคิดหาคำตอบด้วยตนเอง ครูยังคงเป็นผู้บอก หรือป้อนความรู้ให้แก่เด็กไม่ได้ เปิดโอกาสให้นักเรียนใช้ความคิด หาข้อสรุปด้วยตนเอง ตรงกับงานวิจัยของ วิลโลว์ โบเชอร์ ที่กล่าวมาแล้วข้างต้น ครูควรได้ปรับปรุงเรื่องนี้ให้การปฏิบัติมากขึ้น

5. ด้านการใช้เทคนิคการสอนการแสดงบทบาทสมมุติหรือละคร ครูปฏิบัติได้เหมาะสมกับเนื้อหาสาระของหลักสูตรและสภาพนักเรียน พฤติกรรมที่ครูไม่ปฏิบัติคือการเตรียมและฝึกซ้อมนักเรียนก่อนการแสดง อาจเป็นเพราะวาระของบทบาทสมมุติหรือละคร เป็นเรื่องตลกขบขัน ไม่สลับซับซ้อนมากนักในระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 นักเรียนสามารถคิดและกำหนดบทบาทของตนเองได้ ครูไม่ต้องการความเป็นจริงในเรื่องมากนัก เพียงต้องการให้นักเรียนแสดงออกในเรื่องการพูด การแสดงท่าทางเท่านั้น

6. ด้านการใช้เทคนิคให้ผู้เรียนเรียนด้วยตนเอง ครูมักจะให้นักเรียนทำแบบฝึกหัดหรือตอบคำถามในบทเรียน ซึ่งครูไม่ทองเตรียมตัวมาก่อนก็สามารถปฏิบัติได้ และมักจะมอบหมายงานให้นักเรียนทุกคนในชั้นทำสิ่งเดียวกัน ซึ่งเป็นความสะดวกของครูอย่างหนึ่ง แต่ทำให้มองเห็นว่าครูอาจไม่ได้เตรียมการสอนหรือการสอนนั้นขาดการส่งเสริมความแตกต่างระหว่างบุคคล ซึ่งทางที่ดี ควรได้เพิ่มการมอบหมายงานเป็นรายบุคคลหรือกลุ่มย่อยให้มากขึ้น เพื่อสนองความสามารถในความแตกต่าง ของแต่ละบุคคล (กิตติวาทิ บุญอ่อน ในสุนัทรฤตานุสร บรรณาธิการ 2520 : 91)

พฤติกรรมการสอนที่ครูไม่ปฏิบัติ คือการให้ผู้เรียนเรียนจากบทเรียนสำเร็จรูปและชุดการสอน ทั้งนี้ ตรงกับงานวิจัยของโสวัฒน์ โสภานผล (2522 : 21 - 35) ที่กล่าวว่าสื่อการเรียนหาได้ยากและครูต้องการคำแนะนำด้านต่อการเรียนอีก โดยเฉพาะการจัดสอนโดยชุดการสอนยังเป็นเรื่องใหม่สำหรับครู จึงน่าเป็นข้อสังเกตในการปฏิบัติการณ์นี้เท่า สำหรับผู้บริหารและศึกษานิเทศก์

7. พฤติกรรมการสอนด้านการสาธิต ทดลองและฝึกปฏิบัติจริง ครูได้ปฏิบัติเหมาะสมสอดคล้องกับคำแนะนำในการใช้หลักสูตรแล้วเป็นบางส่วน มีส่วนที่จะห้องปรับปรุงพฤติกรรม คือ การให้นักเรียนมีส่วนร่วมในการสาธิต ทดลอง หรือทำให้ดูเป็นตัวอย่าง และการให้นักเรียนปฏิบัติตามความถนัดและความสนใจของตนเอง ควรจะได้ปฏิบัติให้มากขึ้น เพราะ กิจกรรมดังกล่าวนี้ช่วยให้นักเรียนเป็นตัวของตัวเองมากขึ้น กล้าแสดงออก เกิดความเชื่อมั่นในตนเอง (กระทรวงศึกษาธิการ กรมวิชาการ 2522 : 155)

8. พฤติกรรมการสอนตามการจัดกระบวนการเรียนการสอน ครูยังคงเป็นผู้ออกคำสั่งให้นักเรียนปฏิบัติตามและเป็นผู้ออกคำตอบ แก้ปัญหาให้นักเรียน พฤติกรรมเหล่านี้ไม่ส่งเสริมกระบวนการคิดและตัดสินใจ ไม่ฝึกให้รู้จักแก้ปัญหาด้วยตนเอง ตรงกับงานวิจัย ของ เคื่อนเพ็ญ ฤกษ์ธรรม (2524 : 85 - 92) ที่กล่าวว่าครูใช้วิธีการทางตรงหรือกำหนดให้นักเรียนแสดงออกมาจากกระตุนให้นักเรียนคิดและแสดงออกโดยอิสระ และครูควบคุมบทบาทส่วนนี้ลงให้มาก เปิดโอกาสให้นักเรียนเลือกปฏิบัติกิจกรรมตามความถนัดความสนใจและค้นหาคำตอบข้อสรุปด้วยตนเองให้มาก (กระทรวงศึกษาธิการ กรมวิชาการ 2522 : (8))

9. พฤติกรรมการสอนตามการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน ฟัง พูด อ่าน และเขียน ครูส่วนใหญ่มีพฤติกรรมที่ยึดตัวเองเป็นศูนย์กลาง ไม่ส่งเสริมกระบวนการคิดและตัดสินใจ และยึดหนังสือเรียนเป็นแหล่งกลางของความรู้ โดดแก่พฤติกรรม ครุณานักเรียนสนทนา อ่านคำหรือข้อความในหนังสือเรียน ฟังคำสั่งเพื่อปฏิบัติตาม เขียนตามคำบอก ซึ่งครูปฏิบัติมาก / ส่วนพฤติกรรมที่แสดงว่าการสอนยึดนักเรียนเป็นศูนย์กลาง เน้นกระบวนการคิดและตัดสินใจ ส่งเสริมการแสดงออกครูปฏิบัติ น้อย คือ ให้นักเรียนฟังคำถามหรือปริศนาคำทาย เล่นเกมการพูดโต้ตอบกัน อ่านหนังสืออ่านเพิ่มเติม หรือหนังสือพิมพ์ เขียนเรื่องจากประสบการณ์ เขียนข่าวหรือรายงาน (กระทรวงศึกษาธิการ กรมวิชาการ 2522 : (8)-(10))

10. พฤติกรรมการใช้สื่อการเรียนการสอน ครูส่วนใหญ่ปฏิบัติสอดคล้องกับแนวการใช้หลักสูตรประถมศึกษา มีข้อที่น่าสนใจคือ สื่อการสอนจำพวก บัตรคำ บัตรภาพ นั้น โรงเรียนส่วนใหญ่ได้รับแจกจากการจัดซื้อโดยงบประมาณกว่าวัสดุหลักสูตรใหม่ จึงทำให้ครูมีสื่อการเรียนการสอนนี้ใช้ครบทุกโรงเรียน เป็นแนวคิดหนึ่งที่น่าพิจารณาในส่วนที่สามารถลดต้นทุน ทุกระยะเวลาการประดิษฐ์ แต่ในส่วนที่เป็นวัสดุท้องถิ่น หรือประเภทของจริง ครูมีใช้น้อยที่สุด อาจเป็นเพราะไม่เข้าใจที่จะจัดหาหรือขาดความสนใจที่จะเตรียมสื่อการสอนประเภทที่จัดหาจัดทำเองได้ สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติได้เสนอแนะในการเลือกใช้และจัดทำสื่อไว้ว่า สื่อที่เป็นวัสดุท้องถิ่นที่พอหาได้ ครูควรรู้จักจัดเตรียมโดยไม่ต้องจัดซื้อ ใดแก่ ของจริง ของจำลองต่าง ๆ ของใช้ เกษวัสดุ

(สพช. 2525 : 1)

พฤติกรรมการสอนวิชาภาษาไทยของครูชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 จังหวัดสุรินทร์ ที่พบจากภาควิชาวิจัย ชี้ให้เห็นแนวทางในการปรับปรุงพฤติกรรมการสอนของครู เพื่อให้การเรียนการสอนบรรลุจุดมุ่งหมายของหลักสูตรและเพื่อเป็นการพัฒนาคุณภาพการเรียนการสอนสำหรับท้องถิ่นที่ใช้ภาษาอื่นมากกว่าภาษาไทย ได้แก่พฤติกรรมด้านต่าง ๆ ดังต่อไปนี้คือ

1. ด้านการใช้วิธีสอนและเทคนิคการสอน ถึงแม้ครูจะใช้วิธีสอนหลาย ๆ วิธี แต่ก็ยังเน้นการใช้วิธีบรรยายอยู่ในอันดับสูง ควรจะลดวิธีบรรยายลงหันมาใช้วิธีการอื่น ๆ ให้มากขึ้น เช่น วิธีให้นักเรียนฝึกปฏิบัติจริง วิธีสนทนาซักถามอภิปรายแสดงความคิดเห็น วิธีการให้ผู้เรียนเรียนด้วยตนเอง เพราะวิธีการเหล่านี้จะช่วยให้ นักเรียนได้ฝึกทักษะทั้ง 4 ด้านได้มากขึ้น

ด้านเทคนิคการสอน ครูจะต้องปรับปรุงในเทคนิคการเล่าเรื่องหรือนิทานที่รู้จักใช้ทางที่น่าสนใจประกอบการเล่า เพราะเป็นวิธีการที่ช่วยให้ผู้ฟังเข้าใจความหมายของภาษาได้วิธีหนึ่งและยังทำให้บรรยากาศการเรียนการสอนเป็นไปด้วยความสนุกสนาน การอภิปรายครูควรได้แบ่งกลุ่มให้นักเรียนอภิปรายตามหัวข้อต่าง ๆ ให้มากขึ้น เพื่อเป็นการฝึกการพูดการฟัง และกระบวนการกลุ่มการทำงานร่วมกันเป็นหมู่คณะ วิธีการแสดงบทบาทสมมติ ครูยังปฏิบัติน้อย ควรได้ศึกษาวิธีการและเตรียมสื่อสำหรับการแสดงบทบาทสมมติ ฝึกการแสดงออก การพูดโต้ตอบด้วยความคิดของนักเรียนเอง วิธีการให้ผู้เรียนเรียนด้วยตนเองครูใช้วิธีการให้ผู้เรียนทำแบบฝึกหัดหรือตอบคำถามในบทเรียนมาก เป็นการสอนที่เสริมทักษะการเขียนมาก ส่วนทักษะอื่น ๆ เช่น การพูด การฟัง ไม่มีโอกาสเท่าที่ควร และเป็น การเรียนการสอนที่เน้นการจำเนื้อหาในบทเรียนมากกว่าการส่งเสริมความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ ครูควรได้ปรับปรุงพฤติกรรมในส่วนนี้โดยหันไปใช้วิธีการอื่น เช่น การใช้ชุดการสอน การมอบหมายงานให้นักเรียนตามความสนใจและความถนัด

2. ด้านการจัดกระบวนการเรียนการสอนและกิจกรรมการเรียนการสอน ครูควรลดบทบาทการเป็นผู้บอกคำตอบหรือแก้ปัญหาให้นักเรียน ให้นักเรียนได้รวมกลุ่มอภิปรายแก้ปัญหาหรือค้นหาคำตอบด้วยตนเอง ลดการดูตำราลงโทษนักเรียน หันไปใช้วิธีการแนะนำหรือเสริมแรง เพิ่มกิจกรรมที่นักเรียนจะมีโอกาสฝึกทักษะการฟังการพูดการอ่านและการเขียนให้มากขึ้น เช่น กิจกรรม เล่นปริศนาคำทาย กิจกรรมเล่าเรื่องโดยนักเรียน เล่าประสบการณ์ อ่านข้อความที่นักเรียนคิดขึ้นเอง เขียนบทความจากความคิดและประสบการณ์ของนักเรียน จะได้ส่งเสริมความคิดริเริ่มสร้างสรรค์และให้นักเรียนปฏิบัติจริง

3. การใช้สื่อการเรียนการสอน ต้องหันมาใช้ของจริง ของจำลอง หน้ากาก หุ่น และ บทเรียนสำเร็จรูปให้มากขึ้น

ข้อเสนอแนะ

1. ข้อเสนอแนะสำหรับผู้บริหารการศึกษา นักานีเพทก์ ในการนี้เทศการศึกษาควรได้ พิจารณาปรับปรุงเรื่องต่อไปนี้

1.1 ควรมีการอบรม นิเทศ หรือเพิ่มพูนความรู้แก่ครู เกี่ยวกับวิธีสอน และนวัตกรรม ใหญ่ ๆ บางอย่าง เป็น วิธีสอนโดยบทบาทสมมุติ การจัดสถานการณ์จำลอง การจัดทำชุดการสอน หรือบทเรียนสำเร็จรูป เทคนิคการเอาเรื่องหรือเคา์นิทาน

1.2 ควรมีการสังเกตการสอนของครูที่ต้องการปรับปรุงพฤติกรรมเป็นรายบุคคลและ ปรึกษารวมกันถึงพฤติกรรมที่ควรปรับปรุง ทั้งในคานการใ้วิธีสอน เทคนิคการสอนการจัดกิจกรรม การเรียนการสอน

1.3 ควรมีการอบรมครูเกี่ยวกับวิธีสอนภาษาไทยในระดับประถมศึกษา โดยเฉพาะ ในคานการจัดกิจกรรมการสอน การเ้าใจ พูดอ่านและเขียน เพื่อครูจะได้รับประสบการณ์ใหม่ ๆ และสามารถปรับปรุงพฤติกรรมและวิธีการสอนของตนได้

2. ข้อเสนอแนะสำหรับผู้สอนภาษาไทยในระดับประถมศึกษา

2.1 ผู้สอนควรรู้ใจึกแทน กวาควยตนเองในเรื่องของวิธีสอนตามหลักสูตร 2521 มีคู่มือและเอกสารที่กรมวิชาการจัดให้จำนวนมากพอที่จะเป็นเครื่องมือในการ เรียนรู้และปรับปรุง พฤติกรรมของตนเองได้

2.2 ควรมีการสะสมสื่อการเรียนการสอนที่เป็นวัสดุท้องถิ่นโดยการจัดเก็บอย่างมี ระบบและสามารถนำมาใช้ได้ตามต้องการ

3. ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

3.1 ควรมีการศึกษาวิเคราะห์เปรียบเทียบพฤติกรรมการสอนของครูที่มีวุฒิต่างกัน เพศ ต่างกัน เพื่อเปรียบเทียบให้เห็นชัดว่า ตัวแปรใดมีผลต่อพฤติกรรมครูอย่างแท้จริง

3.2 ควรมีการศึกษาพฤติกรรมการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนแต่ละคานในละ เอียด เช่น คานการฟัง การพูด ว่าครู จัดกิจกรรมคานใดมากที่สุด และพฤติกรรมการสอนแต่ละคาน ครูเลือกใช้วิธีการใดมากที่สุด ..